

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

DOBRE MATERE — SVETI OGNJI

Za materinski praznik.

Dobre matere so kakor sveti ognji, ki gorijo za druge.

Ali poznate svete ognje? Ne? Prosim! Vsaj nekatere bomo našeli.

Znano je, da so narodi že od nekdanj častili svoja božanstva z ognjem. Omenimo naj le sv. ogenj, ki je gorel v Rimu v svetišču boginje Veste. Šest devic, vestalke jim pravimo, je moralo skrbeti, da ta ogenj ni nikdar ugasnil. Če bi se bilo pa to kdaj zgodilo, je zatrepetala vsa rimska država in vsa razburjena pričakovala izrednih, nesrečnih dogodkov in strašnih dni. S sv. spoštovanjem je zrl Rimljan na te varihinje sv. ognja. Povsod so imele častno mesto in prednost pred drugim ženstvom; če je vestalka srečala človeka, obsojenega na smrt, mu je s tem srečanjem rešila življenje.

Ali niso naše matere taki ognji? V materah je doma sreča naroda. Dokler narodi spoštujejo materinstvo, dokler jim je mati sveto bitje, od Boga postavljena voditeljica in vzgojiteljica narodovih najmlajših, dokler se matere same zavedajo svojega vzvišenejega poklica, dokler so jim otroci vse, hlantanje po plesnih zabavah, po puhlih veselicah po predsedniških časteh pa nič, ali pa še manj kot nič, toliko časa se narodu ni treba bati najhujšega. Kadar bi se pa matere več ne zavedale svojih dolžnosti do družine in zlasti do najmanjših v družini, kadar bodo narodi odpovedali spoštovanje materinstvu, takrat bo, kakor bemo pri preroku: Vpijite, pastirji in jokajte; potresite se s pepelom, vi močno pred čredo, ker vaši dnevi so se stekli, da boste poklani in padete na tla kakor draga posoda (Ezek 25, 34).

Iz poganstva v krščanstvo smo podedovali Slovenci kresove. Poganski naši predniki so jih prižigali v čast Svetlovidu, bogu svetlobe in ognja, sedaj jih zažigamo pred praznikom sv. Janeza Krstnika, ki je sam svetla luč kreposti vsem narodom in časom, pa je tudi prišel na svet, da bi pričeval o Luči, ki razsvetljuje vsakega človeka; ki je na svetu bila in svet je po njej nastal — in svet je ni spoznal. Zažigamo pa kresove tudi ob izrednih, slavnostnih prilikah sebi in drugim v spodbudo vneme in gorečnosti. Goreli

so pa svoje dni kresovi tudi na naših gorah in višavah in so s svojimi vneboplamtečimi zublji daleč naokrog naznanjali strašno novico: »Ljudje božji, predramite se! Turek se bliža! V nevarnosti je vaša vera in vaša domovina, v nevarnosti je vaše premoženje in zlasti vaša mladina. Slabotni v tabore, v cerkve, kar vas je močnih, pa na delo za obrambo vaših domov!«

In naše matere so kakor kresni ognji. Z budnim očesom pazi dobra mati na svoje otroke, na male in pa velike. Ta pažnja zahteva dosti truda dosti odločnosti, dosti poguma in neustrašenosti. A mati ne gleda nase, samo blagor svojih otrok ima pred očmi. Pred vsem večni blagor. Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi! Žival se postavi v bran za svoje mladiče in ne gleda na to, če v tem boju izgubi tudi življenje. In mati bi se dala osramotiti od brezumne živali, kadar je treba braniti vero in poštenje svojih otrok! Mati naj bi pustila, naj kdorkoli in pod katerokoli pretvezo odtuji njene otroke Bogu in veri, narodu in domovini! Kolikor je star svet, toliko je stara tudi resnica, da je le tisti neomajano zvest svojemu narodu, kdor je zvest svojemu Bogu. In čistosti vdana mladina bo krepka in zdrava in bo znala biti pripravljena na vse, tudi na težave; nečista mladina pa ne bo zdrava in narod nima od nje drugega kakor trop slabičev. Dobra mati bo zato storila kakor uči sv. Pavel Timoteja: »Oznanjuj besedo, nastopaj, bodi prilično ali ne prilično; prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem.« Dobra mati ve, da bo po besedah istega apostola prišel čas, ko ljudje zdravega nauka ne bodo prenesli, da bodo odvrčali svoja ušesa od resnice in da bodo naklonjeni praznovornim bajkam. Nič zato. Žrtev je treba. Tudi materam je zapisana beseda: »Ti pa bodi v vsem trezna, nadloge pretrpi, izvrši delo blagovestniško, spolni svojo službo.«

Ali bo vselej uspeh ali ne, na to mati ne gleda. Njena ljubezen ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega. Če njeno delo nima vselej

uspeha, nič za to. Mati! Tvoj oče, ki na skrivnem vidi, ti bo vendar vse povrnil. Svet te ne bo sodil in ti ne bo plačeval. Svet preide in njegovo življenje; kdor pa vrši božjo voljo, ostane vekomaj.

Sv. pismo nam poroča o gorečem grmu. V puščavi, blizu božje gore Horeb, je pasel Mozes čredo, ko je zagledal grm, ki je gorel pa ni zgorel. Mozes je hotel od blizu pogledati to čudovito čudo, pa se je oglasil Gospod iz grma in mu govoril: »Ne bližaj se le-sem! Sezuj čevlje s svojih nog; zakaj kraj, na katerem stojiš, je sveta zemlja.« In še je govoril Gospod iz grma: »Videl sem revo svojega ljudstva v Egiptu in ker poznam njegovo težavo, sem stopil doli, da ga rešim iz rok Egipčanov in ga izpeljem iz te dežele v dobro in prostrano deželo, po kateri se cedi mleko in med.«

Mati! Kakor goreč grm si tudi ti. Vsem svojim otrokom, zlasti še onim v tujini, onim, ki so zunaj tvojega doma. Otroci v tujini so lačni in žejni materine besede. Privošči jim jo. Marsikateremu morda preti pogin in poguba med svetom, spomin na mater v domovini ga bo rešil, ga bo obvaroval. In ta spomin bo toliko močnejši, čimvečkrat bo materino pismo prejadralo širne daljave med njo in med otrokom, čimvečkrat bo materin časopis potrkal na otrokova vrata, čimvečkrat se bo otrok zavedal: »Mati v domovini trepetja in moli zame.« Tvoja ljubezen, mati, ki izvira iz vrelca božje ljubezni, je kakor neizgorljiv grm v puščavi sveta, marsikomu je že prinesla rešitev in jo bo še.

A plačilo svoje ljubezni? Nikar ne govorimo o njem. Sveti ognji gore in svetijo drugim, ne sebi.

Blagoslov velikonočnega ognja poznate. Ta ogenj mnogi raznašate po domovih, s tem ognjem prosite blagoslova svojim poljem, svojim travnikom in vrtovom, ta ogenj razplamti v vaših pečeh in na vaših ognjiščih, kjer kuhate jedila za velikonočni blagoslov.

Naše matere so kakor blagoslovljeni velikonočni ognji. Blagoslov je prošnja za delo in večno srečo. Mati pa je vtelo delo za blagor in za blagoslov svojih otrok. Nekaterokrat ko smo že slišali o imenitnih možeh, ki so nesebično delovali za blagor na-

roda, iz katerega so izšli, slišali smotorej sodbo: »Mati ga je izmolila.« Velika beseda! O Bog, daj nam dosti takih mater, ki bodo živele in delale in mrle za blagor svojih otrok. Materre hočemo, kakor si jo dal sv. Janezu Zlatoustemu! Pred veličino je obstal poganski učenjak Liberij in zaklical svetu: »Poglejte, kakšne matere imajo kristjani!« Mamic hočemo, kakršno si dal za mater sv. Avguštinu. In za matere, kakor so bile Baragova in Slomšekova in Krekova mati, za take matere te prosimo. Take in podobne matere so žive, blagoslov vsega naroda in po smrti njih molitev še ne zamrje, še rodi sadove.

Bog moj! Ali je preveč, za kar te prosimo? Ne, ne; ni preveč...

Še na tisto lepo, rdečo lučko naj vas opozorim, ki plapola in miglja iz dneva v dan tam pred skrivnostnim bivališčem Najsvetejšega po naših cerkvah. Večna luč! Ob jasnem dnevu, v temni noči, kadar švigajo strele in kadar lomi vihar vrhove dreves ali kadar vlada okrog nas mir in sveta tihota: vedno enakomerno sveti in oznanjuje s svojim rahlim migljanjem in trepetanjem pričujočnost Jezusovo med nami.

Mati! Ali se zavedaš, kdaj je tvoja služba najlepša, najslajša, najpomembnejša? Ali ne takrat, kadar ob svetlobi božičnih jasec govoriš svojim malim o neizmerni ljubezni božji do nas. Ali ne takrat, ko ob veseli pesni zvonov kažeš in razlagaš svojim miljencem praznike in dneve naše nebeske Matere? In tudi takrat, ko z njo žaluješ pod križem in učiš tudi svoje žalovati. Ali ko govoriš o trpljenju in smrti in vstajenju božjega Sina. Kdo bi mogel naštetiti vse prilike, kdaj in kako boš, dobra mati, kot svečenica družinskega življenja izpolnovala Gospodovo naročilo: »Pustite otročiče k meni.«

In kdaj te še rad gledam! Kadar greš obdana z vencem otrok v hišo Gospodovo, kadar sredi njih, njim za vzor poklekneš k Gospodovi mizi in z njimi vred sprejmeš Njega, ki je naš Gospod in naš Bog. Da, očetje in matere, to so prizori, ki se jih vesele nebesa, ki jih potrebuje naša zemlja. Kaj pa morete dati otroku več kakor Boga!

Materre! Kakor sveti ognji ste. Vaše telo je človeško telo in bo ugasnilo in šlo po poti vsega človeštva. Luč vašega zgeda pa ne bo ugasnila, žive-la bo in ogrevala bo tam kjer bi sicer mraz sveta moril in zamrzil, kar je dobrega in svetega in plemenitega.

In plačilo? Plačilo sveta? Molčimo, molčimo...

In plačilo? Plačilo pri Bogu? Takole je govoril Bog Abrahamu: »Nikar se ne boj, jaz sem tvoj varih in tvoje veliko plačilo.«

Mati...

MATERAM ZA NJIHOV PRAZNIK

(Pisano za Vigred 1934, štev. 3).

Ko sem razmišljal, kaj bi na prošnjo uredništva »Vigredi« napisal za materinski dan, sem srečal dvanaestletnega drugošolca in ga vprašal: »No, Joža, kaj je novega?« Pa me pogleda z žalostnimi očmi in pravi: »Kaj more biti novega, ko pa mi je o božiču mama umrla.«

Samo ta odgovor bi Vam, drage krščanske matere, zadostoval. V življenju otroka, kateremu je materina ljubezen ugasnila, nič več novega ni. Praznote, ki jo je smrt matere povzročila, življenje dolgo ne izpolni ali pa sploh nikdar ne. Mati s svojo skrbjo, žrtvami in ljubeznijo polni otrokovo dušo, jo nehote in nevede oblikuje, tudi tedaj, kadar videz nasprotno dokazovati hoče. Čim resnejša je skrb, čim tišje so žrtve, čim manj ljubezen govori, a tem več dela, tem globlji je materin vpliv na otroka, tem globlja vrzel, ko matere več ni.

Krščanska mati nosi božje življenje v sebi. In ko otrokovo življenje izpolnjavaš, polagaš Boga iz svojega mišljenja in življenja v otrokovo dušo. Mati je tista bogonositeljica, ki prva prinese v otrokovo pojmovanje Boga, ki prva božjo ljubezen vzbudi v otrokovem srcu, da otrok ljubezen, s katero svojo mamico ljubi, usmerja na Boga, ki mu je to dobro ljubečo mamico dal.

Trpkolep je poklic tistega, ki drugim Boga prinaša — in to je tudi tvoj poklic, krščanska mati! Kakor Marija, božja Mati, ki je Mati svetega veselja, lepe ljubezni, pa tudi Mati sedmerih žalosti, uživa vsaka krščanska mati v svoji dolžnosti nedopovedljivo veselje, ki ga le tisti nekoliko razume,

ki duhovno življenje človeškim otrokom posreduje, pa tudi trpko bolečino duhovnega poroda. Ni pa na širnem svetu užitka, ki bi materi mogel nadomestiti to trpko lepoto njenega vzvišenega, naravnost duhovniškega poklica.

Kakor mati izpolnjuje življenje otrokovo, tako otrok materino. Vsa je v otrocih svojih. Brez njih je praznosta v njeni duši. Nima dovolj vrednega predmeta, kateremu bi posvečala skrb, žrtve in ljubezen. Pa bi mogla reči, ako bi dovolj pazno poslušala v svojo dušo, slično kakor dvanaestletni sirotek Joža: »Kaj more biti novega, ko pa nimam, komur bi posvečala materinsko skrb in ljubezen?« Le enemu more žena, ki ji želja po otrocih ni izpolnjena, posvetiti svoje žrtve — Bogu in sicer v sirotah in siromakih.

Danes pa je toliko zakonskih žena, ki odklanjajo to trpko lepoto materinstva in v praznoti duše in srca iščejo lepote v svetu in v življenju, uživajo, kar nudi zakon hipnega užitka, a praznosta postaja vedno bolj pusta in obupna.

Krščanske matere, ki vedo, da vse njihove dolžnosti iz Boga izvira in k Bogu vodijo, pa bodo o trpki lepoti pomnoženega materinstva našle pomnoženo srečo in bodo ob žrtvah materinstva rastle sredi pomehkuženega sveta v veličastne like, ki predstavljajo idealne posnetke Matere svetega veselja in Matere zveličavnega trpljenja.

V Materi božji bodite blagoslovljene vse sedanje in bodoče matere!

† Dr. Gregorij Rožman,
škof ljubljanski.

PROSTOZIDARJI

(Prostozidarji — framasoni — masoni.)

O prostozidarjih večkrat beremo v malih odlomkih marsikaj, redko pa slišimo o njih kaj celotnega in zaokroženega. Vemo, da je framasonstvo cerkveno prepovedana organizacija. Katoliška Cerkev je izdala to prepoved radi proticerkvenega (protikato-liškega) delovanja te tajne organizacije. Naš list bo zato podal svojim bralcem v kratkih obrisih najvažnejše stvari o prostozidarjih (ki jih je v Jugoslaviji, kakor piše beograjska Pravda 18. febr. 1934, 1000 organiziranih).

Malo zgodovine.

Današnje tako zvano prostozidarstvo je dobilo svoje ime od nekake obrtne organizacije »svobodnih kamnosekov« v srednjem veku. V dobi, ko so se gradili veliki samostani in cerkve, so se posebno razvijali zidarski cehi (zadruge). Umetniki iz teh vrst

so pri tem izdelovali le boljše in finjša dela, zlasti kadar in kjer so zidali kako večjo umetnino. Ker so bili cehi krajevna organizacija (samo za določen kraj), so si ti ustanovili organizacijo, ki ni bila kakor cehi omejena na kraj, ampak je bila svobodna, prosta. Bili so to torej prosti zidarji (v nasprotju s tistimi, ki so bili organizirani v cehih). Zgodilo se je to v Strasburgu (po svetovni vojski francosko mesto) in tu je bila centrala. Radi nasprotja s cehi, se je vršilo v tej novi organizaciji vse bolj na skrivnem. Po zgledu samostanov, ki so jih gradili, so prevzeli v svojo organizacijo verskega duha in verske oblike. Imenovali so svojo organizacijo »bratovščino«, svoje sestanke »kapitlje«. Na čelu društva je bil mojster (evangeljski »učenik«), ki so ga vsako leto volili. Bratje (člani) so si

KAJ PRAVI LEON XIII. O DELAVSKEM ŠTRAJKU

»59. Predogo ali prenaporno delo ter zaveš, da je plača premajhna, pogosto daje delavcem povod, da radi tega po dogovoru opuste delo in se vdajo prostovoljnemu brezdelju. Tej običajni in težki nepriliki je treba javno odpomoči, kajti tovrstna opustitev ne povzroči škode samo gospodarjem in delavcem samim, ampak škoduje tudi trgovini ter državnim koristim, in ker navadno ni daleč od nasilja in nemirov, pogosto ogroža javno varnost. V tej zadevi bo to najbolj učinkovito in koristno: zlo preprečiti z zakonodajo in zabraniti, da ne izbruhne, s tem, da se pravočasno odstranijo vzroki, iz katerih se zdi, da izhaja nasprotje med gospodarji in delavci.«

Svobodna konkurenca je danes najvišje gospodarsko načelo. Ta gospodarski sistem je napravil iz delavca sužnja, v veliko slučajih še manj kot sužnja. Podjetnik sklepa z delavcem pogodbo, ki je sicer po besedilu svobodna, toda zmaga pa pri sklepanju pogodbe vedno tisti, ki je močnejši, to je podjetnik. Delavec, katerega muči lakota in mu doma družina umira bede, sprejme vse pogoje, če so še tako trdi in krivični, samo da ohrani sebe in svojo družino. Zoper krivice take svobodne pogodbe ni paragrafa v državnem zakoniku. Delavec si pomaga sam, kakor si more in zna. Beda in dostikrat tudi krivica, ga ženeta v štrajk.

Gotovo je, da velika množica ne ustavi dela lahkomisljeno, ker se delavci zavedajo, da bodo v času štrajka brez zaslužka in bo beda še večja. Zato Leon XIII. imenuje štrajk zlo, ki ima kvarne posledice ne-le za delavca in podjetnika, ampak tudi za trgovino in javni blagor. Z ozirom na te posledice in še na to, da se mnogo štrajkov slabo steče za delavce, mora vsak dobromisleči človek obžalovati štrajk, toda brezpogojno pa ne moremo zametavati štrajka, kadar so delavci prisiljeni vsled nevdržnih krivic, ki se jim gode, seči po pravici, ki še ostane delavcu, da si v skrajni sili pomaga.

Priznati je treba tudi dobre posledice štrajkov. Statistika dokazuje, da so skoro vsi priboljški delavcev, uspeh štrajkov.

Štrajk je neke vrste silobran delavcev proti krivicam, katerih si drugače ne morejo ubraniti. Brez dvoma se pa zgodi krivica, ako mora radi bede podpirati krivično pogodbo. Krivična je pogodba, če delavcu ne zagotovi toliko zaslužka, da bi mogel sam in družina živeti življenje človeka vredno in dostojno. Krivično je tudi nalagati delavcu proti njegovi volji bremena, katera niso bila dogovorjena v pogodbi. Krivica se godi delavcu, ako ga podjetnik ali kak uradnik sramoti, grdi ali celo zlorablja v nenravne namene. Krivica je za delavca, ako podjetnik premalo poskrbi v obratu za njegovo zdravje in življenje; krivica je proti delavcu, ako ga sili brez resnične potrebe k delu ob nedeljah in praznikih. Krivica je temvečja, ki se godi delavcu, ker so življenje,

zdravje, skrb za dušo stvari, katerim se delavec niti odreči ne more, četudi bi se hotel. Vsaka pogodba, v kateri se krši pravica, je pa neobvezna. Če se gospodar upira pravični zahtevi delavcev in noče odpraviti krivice, čeprav bi jo mogel, smejo delavci ustaviti delo brez odpovedi, kadar si pač drugače pomagati ne morejo. V tem slučaju je štrajk silobran, katerega Leon XIII. kot zadnje sredstvo proti krivici ne obsoja. Škoda, katero trpi delodajalec in drugi, neprizadeti, je pripisati krivici gospodarjev.

Štrajk ostane pravica delavcev, dokler vlada sistem svobodne konkurence, ker je edino sredstvo, kamor se v sili zateče. Kadar bi bilo razsodišče, ki bi uravnavalo pravično delavsko razmerje do delodajalca in obratno, bi bili štrajki krivični in bi jih morali obsojati. To pa more storiti le država s svojo zakonodajo, ki mora biti pravična na obe strani in socialna. To bi bilo najbolj koristno in učinkovito sredstvo, da bi se štrajki tudi preprečili. To je tudi lažje kakor pa škodo popraviti, ki izvira iz štrajka ne samo za podjetnika in delavca, ampak tudi za državo. Kdaj bodo državne vlade to storile? —x.

Novi vzorci Nove nižje cene !!!

ševjoti, kamgarni, volneno blago za obleke in plašče, svila, belo blago, „Crepe de Chine“ i. t. d. **svileni robci**, perilo in drugo v veliki izbiri.

Oglejte si zalogo brezobvezno!

JOS. SENICA DOMŽALE

podružnica Moste pri Komendi ob nedeljah v Moravčah.

Ako potrebujete

dobre peči,

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**
v **Velikem Mengšu**
(cesta na Moste)

kjer boste dobili najboljše in najcenejše PEČI, izdelane od domačih družinsk. članov-strokovnjakov, zato brez konkurence v delu kakor tudi v ceni. Proti jamstvu tudi na odplačila.

bili med seboj enakopravni. V organizacijo so sprejemali le izvežbane obrtnike, ki so že mnogo potovali po svetu, ki so bili iz dobrih družin in na dobrem glasu. Priseči so morali, da bodo čuvali organizacijske tajnosti, in plačevati so morali članarino. Ko je bil novi brat sprejet, so ga uvedli v svoje tajnosti in razodeli znake.

Sprejemali so tudi nezidarje, vendar samo kot prijatelje (amaterje), če so se zavezali, da bodo pokorni in da bodo molčali.

Po reformaciji in zlasti zaradi tridesetletne vojne (1618—1648) je zidarstvo silno nazadovalo in s splošnim zidarstvom je skoraj zginilo tudi »prostozidarstvo«.

Iz vrst »prijateljev« (amaterjev) je pozneje vzrastlo novo in spremenjeno prostozidarstvo. Dne 24. junija 1917 (torej na god sv. Janeza Krstnika, zidarskega zaščitnika), so se štiri društva (lože, pri nas »venčki«) združile v »veliko angleško ložo«. Prilnik za to organizacijo je sestavil anglikanski pastor Anderson v posebni knjigi (Konstitucija, 1723), ki je postala temeljni zakon za vse lože. Namen organizacije je po tej knjigi duhovna graditev človečanstva. Prejšnja imena zidarjev: vajenci, pomočniki, mojstri, so dobila v novi organizaciji drug pomen in so bili samo znaki za prepoznavanja.

Novo prostozidarstvo se je hitro širilo. Temu novemu gibanju so se pridružile na Angleškem, Irskem, Škotskem mnoge sorodne organizacije (lože). Angleški trgovci so širili organizacijo tudi drugod. Leta 1735 je nastala v Parizu velika loža, ki je dajala dovoljenja za osnovanje novih lož. Prva nemška loža se je ustanovila v Hamburgu l. 1735. Grof Ivan Drašković je osnoval l. 1770 prvo ložo v Glini na Hrvaškem. Pruska kraljevska družina je bila stalno pokroviteljica prostozidarstva.

Važen preobrat je nastal v prostozidarstvu z uvedbo takozvanih »velikih stopenj«. Leta 1740 so se na Francoskem pojavile »škotske stopnje«. Lažno se je trdilo, da izhaja prostozidarstvo od viteških redov (Ivanci, templarji) in da je v škotskih ložah ohranjena prava tradicija. Nastale so hude borbe med posameznimi ložami. V vsaki državi so trdili, da imajo pri njih pravo framonstvo. Na Angleškem sta se končno l. 1813 združili »staroangleška loža« (ki je stremela za tem, da bi se framonstvo nekako pokristjanilo) in nasprotna moderna angleška loža na nekaki srednji liniji. Romansko (veliko orientalsko) prostozidarstvo (s škotskimi stopenjami) je znano po svojem vplivanju na politiko in po svojem proticerkvenem delovanju. To prostozidarstvo je v zvezi s svetovno vojno, s sežiganjem cerkva v Španiji l. 1908 in 1931, s preganjanjem redovnikov, z ločitvijo cerkve od države na Francoskem itd. (Dalje.)

Z našega razgledišča

KAMNIK. Običajna pobožnost v pustnih dneh se je povoljno obnesla. Bili so trije govori. Misijonar g. T. Tavčar iz Grobelj je govoril o pogostem sv. obhajilu, župnik mekinjski g. V. Čadež o vdeležbi pri sv. maši, župnik stranjski g. Langerholz o pokori. Vdeležba je bila precejšnja pri govorih in pri obhajilni mizi, zdi pa se, da se vdeležujejo te pobožnosti pred vsem verniki iz okoliških župnij, dasi je pobožnost vpeljana pred vsem za kamniško župnijo. —

Bližajo se zopet postne nedelje, tretja, četrta in peta, to je 4., 11. in 18. marca, ko bo v božjepotni cerkvi pri sv. Primožu vselej ob 10 cerkveno opravilo. Ob ugodnem vremenu se bo sigurno sešlo mnogo vernikov v zgodovinsko in umetniško znani cerkvi. Pravo je zadel »Naš list« v svoji 2. številki, ko je opozoril na »novo vero« in na njene »apostole«, moške in ženske, ki ponujajo povsod krivoverske knjižice in protestantsko sv. pismo. Zadnje čase so se vrgli zopet na našo okolico in mnogi so jim nasedli. Je pač znak časa, da ljudje tako radi segajo po prepovedanem sadu. Treba bo več verske katoliške zavesti in vestnosti glede spoprijemanja cerkvenih predpisov. Ne poslušajte krivih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčji obleki in z medom na jeziku, pa so v resnici grabežljivi volkovi s strupom v srcu. — 9. februarja se je ponesrečil pri nakladanju hlodov na kolodvoru v Kamniku Franc Berlec iz Duplice. Umrl je na poti v bolnico. Bil je značajan, redkobeseden, moder mož ter skrben gospodar in oče. Kot član apo-

stolstva mož ni nikdar izostal od mesečnega sv. obhajila, ki mu je bilo gotovo zaračunjeno pred Bogom kot sv. popotnica. Kako resne so besede: »Bodite pripravljene, kajti ob uri, ko ne mislite, bo prišel Gospod. Izredna udeležba pri pogrebu je pričala o velikem spoštovanju, katerega je rajni zival tudi pri ljudeh. — Pustno razpoloženje je pokazalo, da je tudi v našem mestu mnogo lahkoživja in neresnosti kljub težkim gospodarskim razmeram. Zlasti mladina plava v kalnih valovih, ki jih znajo zanesti kamor sami nočejo. Stariši pa jemljejo prelahko resno nalogo vzgoje. — V cerkvi na Kalvariji, kamor prihajajo zelo radi domačini in okoličani zlasti ob petkih v postu, ko je ondi ob 7 vedno sv. maša pa tudi ob nedeljah popoldne, smo lansko leto popravili oltar. Letos bo treba obnoviti in prebarvati zidovje, da bo kapela vredno svetišče skrivnosti trpljenja Gospodovega.

STRANJE: Veliko se govori zadnje mesece o raznih tatvinah. Občinska blagajna v Bisteršici je imela namreč svoj obisk, pravtako občinska blagajna županjenjivska; saj sta to dva vloma že skoro svetovnoznana. Pokradeno je bilo v šoli, pokradene so bile pri kmetih razne jestvine, zlasti meso in zabela. Tatov pa ne morejo izslediti. Nemalokrat je vlomljeno med jutranjo službo božjo. Ali grede vsi domači k sv. maši, češ potem je cel dan naš; ali jih gre samo nekaj, doma pa puste speče varuhe. Vsekako morajo biti tatovom domače razmere povsod znane. — Občine Kamniška Bistrica še danes nimamo. Ne po naši krivdi.

SV. KRIŽ PRI MORAVČAH. Zagorska duhovnija pri Moravčah je to. Vrši se pa tu

ob nedeljah in praznikih redna služba božja. Oskrbujejo jo gg. duhovniki iz Moravč, odkar je tamošnji kurat č. g. Anton Komlanec odsoten, blizu že dve leti. Pokojni g. župnik Martin Drčar, se je izkazal gotovo velikega dobrotnika, ko je ustanovo zapustil v ta namen. L. 1936 bode stoletnica njegovega rojstva. Luč sveta je zagledal v Kosovi hiši v Veliki vasi. Potrebna nova šola bo tudi do tistega časa dograjena, kakor se namerava. — Difteritis je Bovonovim pobrala 6 letno hčerko, kjer se je kakor ugnezdila ta huda bolezen. V Zgor. Javorščici je pred pustom stopil mladi gospodar Ravnikar v zakon s Tičevo od ravno tam. — Celodnevno češčenje sv. R. T. dne 20. avgusta bo za Sv. Križ letoš nekaj novega. Pri Sv. Trojici bo pa mesto običajnega češčenja 2. marca prestavljeno isto na 30. junij; dan po sv. Petru in Pavlu.

DOMŽALE. Gibanje prebivalstva. V letu 1933 je bilo rojenih doma 45, v ljubljanski porodnišnici 12, skupaj 57 otrok (11 manj kot prejšnje leto) in sicer 23 dečkov in 34 deklic. Nezakonski so bili 4. Umrlje je 30 oseb (2 manj kot prejšnje leto), 6 otrok in 24 odraščanih. En odraščanec in en otrok sta utonila, eden si je sam vzel življenje s tem da je skočil pod vlak, šest jih je pobrala jetika, tri je zadela kap, trije so umrli za vodenico. Vseh skupaj je počivalo dne 31. dec. 1933 na domžalskem pokopališču, napravljenem leta 1904, 1217 mrličev. Oklicanih je bilo 18 parov (8 parov manj kot prejšnje leto). Obhajanih je bilo v domžalski cerkvi 26.400 oseb (2.700 več kot prejšnje leto.)

Katoliško izobraževalno in podporno društvo v Domžalah, je imelo l. 1933 281 plačujočih udov: 64 mož 23 fantov, 107 žena.

Dogodek v gozdu

(Ogrsko spisal Gardonyi Geza.)

(Nadaljevanje.)

V starem gozdu bosta že znala najti pravo smer, toda v mladi goščavi sta se kar naprej zaletavala v drevje. Vejevje jima je vdarjalo po obrazu in sta morala z zaprtimi očmi hoditi. Janči je držal roko stegnjeno naprej, Polonca si je pa kar naprej vlekla robec čez obraz. Slišala je, kako so ji veje glasno trgale krilce. Noge so se jima začele tresti. Veter je bučal in lomil veje po gozdu. Janči je kar naenkrat zagazil ob nekako pobočje. Prestrašen je obstal. Ko sta bila bežala pred psom, nista tekla ob tem pobočju.

»Zgubila sva se!«

Deklica se je preplašena tresla.

»Tukaj v to smer morava,« — je dregetala — »verjemi, Janči, v to smer. Veter naju je potegnil iz prave smeri.«

In sta šla v smer, ki jo je določila Polonca. Toda tudi tu se jima je zdelo nekam tuje. »V gozdu so drevesa tako zelo eno drugemu podobna! Vendar jih je mogoče ločiti, tudi, če je tema.« In sta šla naprej, naprej. Če je veter prav močno zapihal, sta za

trenutek obstala in mu obrnila hrbet, potem sta pa spet nadaljevala in stopala po snegu. Menda sta že celo uro hodila. Na to, da bi našla čepico in butaro, sploh nista več mislila. Ko bi le domov mogla priti. Janči je šel nižje ob pobočju. To jima je kar prav prišlo, ker sta tako dobila nekako zavetje pred močnim vetrom. V nižini ju ni več dosegel in sta samo slišala, kako je divjal visoko nad glavami.

»Počijva malo, Janči,« je rekla deklica, »ne morem več naprej.«

»Počakaj, morda najdeva kak suh prostor,« je odgovoril deček.

Prerinila sta se do nasprotnega pobočja. Nekoliko počasneje sta šla spet še dalje. Prišla sta med prav debelo drevje. V večernem mraku so bila kakor pravljčni velikani, vejevje pa kakor roke, ki so žugale.

»Spet sva v starem delu gozda!« je prestrašeno rekel deček.

Stopil je k velikemu drevesu. Bil je tako v dobrem zavetju pred vetrom. Deklica se je vsedla zraven na tla in tarnala.

»Nikar ne vpij!« — jo je skušal potišiti Janči. »Toliko časa greva, da prideva ven!«

»Nikoli ne najdeva več smeri ven!«

»A, seveda ne. Veter bo jenjal in proti polnoči vzide luna.«

»Doma naju bodo nabili!«

»Mene bodo radi čepice. Pa saj bom razložil, kako je bilo, da... S seboj prineseva vsak po eno veliko vejo. Vihar jih je dovolj nalomil. Lahko še čepico najdeva in butari...«

Malo sta si odpočila, potem sta pa nadaljevala pot v temi. Hitela sta, da bi prišla iz starega gozda ven. Toda kam je »ven?« Sedaj ju že ni več tako zelo zeblo. Celo toplo jima je bilo v noge in roke. Janči je imel tako vroča ušesa, kakor da bi mu vrela. A veter nikakor ni hotel ponehati. Močan piš bi ju enkrat skoraj kar potegnil. Komaj sta se potegnili k staremu drevesu, ki je imelo močne spodnje veje, da so se zdele v temi kakor kače.

»Ni mogoče naprej.«

Deček je poiskal pri drevesu tisti del ki je bil v zavetju. Snega ni bilo tu skoro nič in se je vsedel.

»Sem se vsedi,« je rekel, »tu naju veter ne more doseči.«

Deklica se je prigrebala zraven.

»Sedaj je itak vseeno. Počakati morava luno, je menil deček. »Neumnost bi bila, če bi še naprej rinila!«

Stisnila sta se skupaj in h drevesu. Deklica je zadaj odvezala robec in ga potegnila čez razoglavo Jančijevo glavo.

92 deklet. Samopomoč, ki je že nad 20 let vpeljana med društvenimi udi, je plačevalo 235 udov. Izplačana je bila za štiri umrle po 130 Din. Plačal je vsak ud celoletno za vsako umrlo osebo samo po 50 par. Zdravniško podporo, vsak za 30 dni, je prejelo 11 udov. Vršile so se 4 društvene predstave, od teh tri z nastopom društvenega pevskega zbora. Skioptična predavanja so bila tri. Priredila se je izvrstno uspela misijonska razstava. Iz društvene knjižnice se je izposodilo 865 knjig. — **Elizabetina konferenca v Domžalah** je izdala v letu 1933 za bolnike v Dobrodelnem domu v Domžalah 10.188 Din in za revne otroke v Otroškem domu v Domžalah 9.625 Din, skupaj 10.813 Din. Od te vsote so sami udje te konference, nad 240 jih je, darovali mesečno vsak po 5 Din. Skupaj 15.770 Din. Izredno požrtvovalne in vnete delavne članice te mesečne prispevke vsak mesec sproti poberejo. Če pomislimo, da velike, svetovno znane slavninarske tovarne sploh ne obratujejo več ali pa le v zelo majhnem obsegu in je domžalsko slavninarsko delavstvo že skozi vso sedanjo silno krizo po veliki večini brezposelno, potem moramo pač priznati: je še veliko blagih, zlatih src, ki imajo res ljubezen do trpečih in pomoči potrebnih!

DOB: V Dobu smo letos predpust preživel brez velikih vesel in ocvirkanic kot so bile lansko leto na dnevnem redu. Pa ne mislite, da je manjkalo volje za take predpustne prireditve! To ne. Drobiza manjka. Tudi porok je bilo manj kot druga leta. Nekateri pripisujejo to kratkemu predpustu. Drugi so pa drugega mnenja. In tako so ostale nekatere neveste za prihodnji predpust ali pa za nedogleden čas. Zato pa tudi ni izostal ploh, na katerega so bile neveste zelo hude.

Predpustni čas je pa zaključil s svojo poroko Kovič Štefan p. d. Škof v Dobu, ki je v 82. letu poiskal svojo življenjsko družico v 32 let manj stari Marjeti Kokalj in jo je pustni ponedeljek zvečer popeljal pred oltar. Bilo srečno in ostalim nevestam upanje, da pridejo pozneje v zakonski jarem!

HOMEČ. Dne 14. marca l. 1927 je umrl kot župnik in duh. svetnik v Komendi g. Valentin Bernik, bivši župnik na Homcu. Njegovo neprecenljivo delo za povzdigo Homca je popisano v knjigi »Spomenica župnije rojstva Mat. b. na Homcu«, ki jo je on sam začel pisati. Lepšega in trajnejšega spomenika si g. župnik Bernik ni mogel postaviti, kakor si ga je postavil s svojim vzornim delom za lepoto hiše božje, za čast božjo in dušni blagor župljanov.

Največ dela je povzročila poprava vsled potresa porušene župne cerkve l. 1895. Treba je bilo visoko kupolo podreti in novo sezidati. Teško in nevarno delo! Ker je bil tudi zvonik ves razrušen, je bilo treba tudi zvonik skoro popolnoma podreti in novega postaviti. Tako je nastala sedanja lepa, okusna, vitka oblika zvonika, ki je bil leta 1931 ves prenovljen, tako da je sedaj vsakemu všeč. V istem času so bile prenovljene tudi orglje, treba je bilo prenoviti vse klopi in prebarvati ter pod korom nove postaviti. Vsa cerkev je bila takrat tudi prekrita. L. 1905 so začeli cerkev slikati. Delo je izvršil slikar Matija Kožel iz Kamnika. Stroške je pokrtil veletrgovec Peter Majdič iz Jarš; zato je njegov patron naslikan v cerkvi nad velikim oltarjem. Po dobrotni roki istega g. Petra Majdiča je dobila župna cerkev l. 1907 nov križev pot. L. 1908 je

dobila cerkev novo belo nebo, l. 1909 pa krasen pozlačen lesteneč sredi cerkve in dva pred velikim oltarjem. L. 1905 je bilo novo rožnivo bandero, ki je trajalo do l. 1931, ko je tvrdka Ecclesia v Ljubljani izdelala novo bandero za 6500 Din (Gl. Naš list, 1931, št. 6.)

Kakor župno cerkev, tako je bilo treba popraviti tudi podružnico v Šmarci, ki je bila vsled potresa tudi vsa razmajana. To delo je bilo izvršeno l. 1897.

Pokojni župnik Bernik je izvršil tudi nešteto poprav in naprav pri župnišču, mežnariji in gospodarskem poslopju. Dal je napraviti pri gospodarskem poslopju visoko in široko in dolgo nadstrešje, pozidati visoke stebre in podstrešje nanje nasloniti. Iz župnišča je dal pozidati most v hrib in izpejljati lepo, idilično pot skozi zeleni smrekov gozd proti cerkvi.

Napravil je »Vilo Homeč« pred župniščem, ki je bila l. 1930 nanovo postavljena, ker je bila v razsulu in ni bilo več varno vanjo stopiti. Sedaj je spet v kras župnišču in župnji. L. 1900 je dal sezidati lepo kapelico presv. Srca Jezusovega v spomin 19-stoletnice rojstva G. N. J. K. (Gl. Naš list 1933, št. 4, Homeč). Povečal je tudi cerkveno in nadarbinsko posestvo s tem, da je kupil več gozdnih parcel.

Kakor ze lepoto hiše božje, je skrbel tudi za dušni blagor svojih župljanov. Preskrbel jim je sv. mistjón l. 1903, ki se je ponovil l. 1905. Ustanovil je dve Mar. družbi, za mladeniče in dekleta l. 1903, bratovščino S. J. in sv. Družine, ustanovil je Kat. prosvetno društvo itd. Bil je tudi pisatelj in je mnogo napisal za Slovence, Bogoljub,

»Da te ne bo zeblo!« je rekla.

»Tako. A bo prav tako?«

»Prav,« je rekel deček, »saj me je že hudo zeblo.«

Robec je bil seveda majhen. Tudi če sta se stisnila, ni bil dovolj za oba.

»Če bi imel vžigalice, bi zakuril ogenj,« je menil Janči.

»Kriilo imam strgano,« je s skrbjo pripomnila Polonca.

Deček je vzel pri nogah prgišče snega. Z zmrznjenimi rokami je komaj mogel prijeti in v usta odnesti.

»Žejen sem kot pes.«

»Jaz tudi,« je žalostno pripomnila Polonca.

In sta jedla sneg...

»Saj ne bo vedno tako,« je spregovoril čez čas deček, »to je zadnja zima, ki jo prebijem doma.«

»Kako to?«

»V Pešto grem!«

»Pa ja ne!«

»Pač. Čevljarjev vajenec je pripovedoval, kako je v Pešti življenje lahko. Njegov starejši brat se na primer ni učil nobenega rokodelstva in vendar prijetno živi.

»A ja...«

»Časopisje prodaja na ulici. Količkor časopisov prodaja, toliko vinarjev je njegovih. Včasih prodaja sto na dan, včasih celo dvesto!

»A je to res?!«

»Lahko prisežem, da je res. Jaz jih bom še več prodal. Tako pravi on, da kdor ima dobro grlo in zdrave noge, tistemu gre dobro. Jaz imam oboje. To se bo živelo, Polonca! Vsak dan bom jedel žemlje. Boš videla, ko ob božiču pridem domov... Še spoznala me ne boš.«

Veter je z močjo potegnil nad glavama. Stisnila sta se in molčala. Deček je skrčil vrat.

Potem je rekla Polonca:

»Prinesi meni kaj!«

»Prinesem kar češ.«

»Plavo baržunasto pentljo, ozko, tako kakor jo ima notarjeva hčerka. Pravijo, da ni draga.«

»Čeprav je draga. Prinesem ti jo. In, in ko potem odslužim vojaščino, te vzamem s seboj, Polonca. S seboj. Poročila se bova...«

»Ti se lažeš.«

»Prisežem lahko, da se ne lažem.«

»Ali grem potem s teboj v Pešto?«

»Pa ja. Tudi ti boš prodajala časopise. Oba bova prodajala. Vsak dan bova lahko imela zjutraj kavo.«

»Pa saj... saj... me ti pravzaprav nisi nikoli maral...«

»Da ne? — Ali se ne spominjaš? Sicer je že dolgo tega. Takrat v šoli...«

Oči so se ji svetile v temi. Veter je spet močno zapiskal. Zeblo ju je in sta se skušala odeti.

Čez čas je veter ponehaval. Tudi mrazilo ju ni več tako. Celo neka toplota je prevevala telesi.

»Ti, Janči, kakšna pa bo poroka,« je lahno vprašala Polonca.

»Taka kakor pri gospodi. Jaz bom imel črno obleko... Gosposko. Kakor grof. Pravijo, da je neki trg tam, kjer je vse poceni.«

»Tudi meni kupiš?«

»Seveda.«

»Belo obleko?«

»Tisto, ki bo najbolj bela!«

»In dolg pajčolan?«

»Kakršnega si boš izbrala. Denarja bo toliko... S seboj vzamem pločevinasto škatljo za semena. Polna bo denarja.«

»Moj Bog... Ti, si li videl, ko se je poštarjeva hčerka poročila? Svilen obleko je imela. Še čevljički so bili od svile. Toda tega ne bom želela od tebe, ker je drago.«

»Kaj drago!? Kdor ima denar, za tega ni nič drago. Kupim ti, Polonca, svilene čevljičke in še svilene rokavice. Hodila boš kakor najbolj fina gospodična. Doma bova imela vse vrste ptice. Kosa vzamem itak s seboj in tudi grlice.« (Konec prih.)

Domoljub i. dr., bil je sotrudnik Duh. Pastirja, ki je prinesel mnogo njegovih temeljnih pridig. Sam svet in popoln clovek in duhovnik po Srcu Jezusovem je s svojim lepim zgledom, besedo in delom vodil k svetosti tudi svoje župljane.

V vedni spomin na njegove nevenljive zasluge sta vzdani dve plošči v cerkvi na Homcu. V njegov spomin in v priznanje za njegovo delo je naslikan nad glavnim oltarjem njegov patron sv. Valentin. O pok. župniku Berniku lahko rečemo s pesnikom: »Ne, on ni umrl, v nesmrtnih delih on živi!«

Mes. marca so umrli od l. 1917 dalje:

Katarina Vavpetič, Homec 8, † 1. III. 1917.
Roz. Silvester, Šmarca 67, † 2. III. 1917.
Jan. Lužar, Šmarca 10, † 3. III. 1917.
Mar. Seseke, Homec 2, † 31. III. 1917.
Fran. Kosmač, Preserje 20, † 31. III. 1918.
Mihael Bolka, Homec 1, † 1. III. 1920.
Jera Jeran, Šmarca 35, † 4. III. 1920.
Jožef šuštar, Preserje 16, † 29. III. 1920.
Ignacij Tomšič, Šmarca 56, † 2. III. 1921.
Neža Pibernik, Šmarca 53, † 2. III. 1922.
Marija Sluga, Šmarca 23, † 21. III. 1922.
Terezija Jeran, Homec 7, † 27. III. 1922.
Marija Gabrovec, Homec 25, † 2. III. 1927.
Katarina Zurbli, Šmarca 5, † 9. III. 1928.
Andrej Koželj, Šmarca 7, 14. III. 1930.
Marija Repanšek, Homec 2, 24. III. 1930.
Peterlin Jernej, Preserje 34, † 10. III. 1932.
Jerman Janez, Šmarca 62, † 1. III. 1933.

L. 1933 jih je umrlo 11, rojenih je bilo 38, porok 14, oklicev 20.

RODICA. V četrtek, dne 22. februarja so umrli Peregrinova mati — Marija Jeretina — vzorna krščanska mati in gospodinja. Bolehala je že dalje časa. V zadnjih tednih je večkrat prejela sv. obhajilo na domu. Naj počiva v miru!

Sveto leto 1776.

Sv. Oče papež Pij XI. je z bulo »Quod nuper« z dne 6. januarja 1933 naznanil izredno sveto leto v spomin 1900 letnice Odršenikove smrti. Mesto obiska štirih glavnih rimskih cerkva lahko nekateri, (kot so bolniki in slabotni, tisti, ki bodo do 2. 4. 1934 dopolnili 70 leto in delavci in drugi) za prejem svetoletnega odpustka opravijo sledeče pogoje: 1. Spoved in sv. obhajilo. 2. Dvanajstkrat naj obišejo Najsvetejše in vsakokrat naj molijo šest očenašev, zdravamarij in častbodi in druge molitve, kakor določajo škof za tekoče sveto leto (Ljublj. škof. list 1933, str. 37).

Podobno pismo papeža Pija VI. (1775—1799) razglašala tudi z dne 9. maja 1776 višji duhovnik Ksaverij pl. Tauferer (1764—1784), ki je bil opat v Stični, zadnji pred ukinitvijo samostana, in arhidiacon. Ta je bil namestnik nadškofa v Gorici Rudolfa Jožefa, grofa Edlinga 1774—1784, ko se je moral odpovedati škofijski stolici, ker ni bil za verske novotarje cesarja Jožefa II., ki je nato škofa pregnal v Italijo, kjer je prebil v mestu Lodi do svoje smrti l. 1803.

To pismo določa:

1. Dobi se odpustek svetega leta s trikratnim obiskom štirih cerkva, ako se ti vršijo v procesiji namesto 15 obiskov sicer določenih. Da naj se pa vrši šest procesij, z namenom, da se udeležijo čim več ljudi vsake župnije te dobrote. Ako je manj ko 4 cerkva, smejo se obiskati tudi cerkve druge župnije, celo druge škofije (kot je bil to slučaj v vikarijatu Sostro). — V vsaki župniji naj se po opravljenih obhodih odberejo trije dnevi, da se ljudstvo spove in prejme

sv. obhajilo. Da se to lažje izvrši, naj se pokličejo zunanji spovedniki in kakšen tuj pridigar za tridnevno.

Za procesije, da bi se jih pobožneje udeleževali, je bilo dodanih nekaj prošelj, ki so se molile na glas, ko so ljudje v procesiji obiskovali cerkve.

Pred procesijo se je opravila najprej molitve (v tedanjih slovensčini in pisavi: zh = č, z = c, sh = š):

Usega mozhne vezhne Buh, sedei otschem jest is zeliga serza, is zele dushe, is use moje mozhih mojo molitvo vseh skup sklenjohz k tebi klizati, ino po manengi naschega presvetiga ozheta Piusa ponishno prositi, de ti ozha te milosti tajstu nam dadejlisch, kar tebe prosemo, in zel trdnu dasezhli upamo.

O Buh! kateriga milost je bres stivila, inu kateriga dubruta naiskonzhanane shaze ima; katere ti se useskus tuojeja Syna opominan rekozh, proste toku boste prejeli, terkeite, inu vam se bode odperlu; k nogam tuojeja naiskonzhanega velizhasstva, inu dobrute se jest perklonem, inu is zeliga serza, s schivo viro, s trdnem upanjam, inu s popolnema lubesnio pohleunu prossem, de ti nasho lubesnivo mater tvojo zirkuo, katiera se tukei na semli vojskuje, u njeneh toku dobru prizhneh, koker perhodneh potrebach nekar na sapustish, temuč, de tajsto useli varvati, povikshati, pogmirati, vse krivovire, smote rezdire pokonzhati, use prauovirne, susebnu pak vse kershanske oblastnike s vezhno saveso te lubezen ukup skleniti, inu nam vsem skup popolnema odpushanje nasheh grehou dodeliti otshesh.

V vsaki cerkvi so nato odmolili pet očenašev in zdravamarij v namen papežev. Nato so sledile pri obisku cerkva tri molitve:

Sa sadoblejne tega popolnema odpusteka. Ta prva molitva sa povikshanje te katholicke zirkve ke Bogou ozhetu. Milostve vezhe Buh! pogledel s ozhmij tuoje naisgruntane milosti na tvoje sbiralshke, kateru je od sazhetka tuoje bilu. Vari inu povikshel tvojo zirkuo, ketira se na semli vojskuje, inu ne sapusti to zhedo tuojeih isvoleneh ozvhiz, sa katire je tvoje pralubesnivi syn christus Jesus svojo drago kry prelio: Sturi, de vsi ludje bodo spoznali tebe, o nebeski ozha, inu tega od tebe poslanega Jesusa christusa, inu S. Duha katire trojne vperchonah, edini v nature kralujesh, inu gospodujesh Buh na Vekumei. Amen.

Ta druga molitvo.

Sa pokonzhanje te krivovire k Bugu Synu. Ohrani nass, o chrite Jesu! v te prave sam svelizhanske katholicke vire, de nobomo sapellani od taisteh, katiri bo nass na krive pote perkellati othlij; sturi knezh vse njezh nam skodlive misli, inu dijanja, inu dodejli nam gnado tvoje glass radovolno slishati, inu taistemu noter da smerti pokorni biti. — Amen.

Ta Tretia Molitvo.

Sa enuvolnost teh kershanskeh oblastnikov k S. Duhu. O sveti Duh, ty duh te lubesen, inu mijru, ti savesa stanovitne enuvolnosti, my tebe pohlevno prossemo, de ty kershanskem oblastnikom, inu njezh svetvauzvam tvojo gnado obilnu dadejlisch, inu sapoud te lubesen, inu enuvolnosti katiro je christus svoje Jogre, inu nass utzhui, globokou u serze utissnesh, de bomo enaki tebi u miru inu enuvolnosti shlushiti. Amen.

Sa doskeshenje te proshne te prezhisti divize. Pod tuojo pomuzh perevishemo Sve-ta Boshja Poradniza! na savershni nashe proshne unashkeh podrebach, temuzh nass vselej odreshi od vseh navarnosti. O zha-stitliva, inu shegnana Diviza. V: prossi sa nass Sve-ta Boshja porodniza. B: de uredni postanemo christosovih oblub.

Molitvo.

Podeli o milostve Buh! nashe slabuste pomuzh, de my katiri se nad spominam te svete Boshje porodnize veselemo, skus po-

muzh nijene proshne od nashe pregrehe goristanemo skusu Jesusa christusa guspuda nashega. Amen.

Molitvo sa Zirkuo.

My tebe o guspud prossemo da se ty skus to molitvo toje Zirkue potolashet pustish de taista od vseh superstva inu smot odreshena tebi mirnu slushit samore. Skus Jezusa christusa guspuda nashega katere stabo shivy in kraluje v edinosti S. Duha enake Buh od vekumei, do vekumei. Amen.

Molitvo.

Sa negovo Svetost Piusa VI. Rimsk. Pap.

O buh, ty narvekshi Pastir, inu poglavar teh verneh, poglei s milostymy ozhmy na tuojeja shlushobneka Piusa, katiriga se sa pastirja v tuoje Zirkue postavit othl, dei njemu gnado de bode v vsem, katirem naprejstoy s suojem bessedam, inu Dijanjam nuzen, inu stho sebi srozhenou zhedo vezhno schivlejne dosejou. Skus Jesusa christusa guspuda nashega: itd. koker odsgor.

Sa gnadlivega, inu vsoku vrednega guspuda firstha, inu Archi-skoffa. O Buh, katiri ty zhess tuoje ludstvu s dobruto zhujesh, inu s lubesnivo zhes taistu gospudujesh, dei tuojejo shlushabniku noshemo Archi — Skoffo Josephu, Rudolphu, kateriga vishanju, inu skerbnuisti se nass srozhu, duha te modrosti, de is dehovuniga gorijemlejna svetih ouzhiz vezhnu veselie tega pastirja pogmirani bode. Amen.

Sa nich zesarske svitlusti nashe narvikshe dushelske gosposhene. O vsega mogozhni Buh, mij tebe prossemo, de tvoje shlushabnik Joseph Zessar, inu Ravn Krall, inu Maria Theresia nasha Zessariza, inu Kraliza, katira so skus tvojo milost guspudvanju zhes kralestva nasse vsella, bodo tudi gorijemlenje vseh zhednost prejela, inu s taistem spodobnou ozirana se ostudnosti teh grehov ogibati, ter k tebi katire se ta pot, resnice inu sheulejne, perjetna priti samogla. Skus Jesusa christusa guspuda nashega. Amen. (Konec prihodnjic.)

Podaljšaj si življenje

Življenje moremo podaljšati, boleznim preprečiti, boleznim ozdraviti, slabosti ojačiti, nestalne moremo učvrstiti, in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenje živcev, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo že more vsakdo, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

ERNST PASTERNAK,

Berlin SO,

Michaelkirchplatz 13, Abt. 896.

OTROŠKI KOTIČEK

PIŠE STRIČEK MATIČEK

Kako je striček godoval.

Za praznik svetega apostola Matija dobro vedo vsi ljudje. Če je huda zima v mesecu februarju, če mraz pritiska, pa se tolažijo stari ljudje in vsi tisti, ki jih zebe: »O, prišel bo sv. Matija! Pa bo topleje. Saj sv. Matija led razbija. Ga bo tudi letos.« In ga Matija led razbija. Ga bo tudi letos. Ravno na 24. februarja je zapihal tako topel jug, da je sneg kar kopnel. Seničke in ščinkovci pa so začeli pod oknom žvrgoleti, kot da je že pomlad. Zebca zapela, s parne zletela nis' me še mrazek ti vzel.

Otroke iz koticčka pa ni toliko zanimal sneg in jug ampak dogodek, da je njih striček svoj god obhajal. In kako? Že v zadnjem koticčku so otroci napovedovali, da mu bodo voščili: »Dan godovni stričku smo voščili.« In koliko voščil in pesmic in duhovnih darov ter šopkov so poslali ali osebno prinesli stričku! Ko bi hotel striček dati vse natisniti, voščila in duhovne darove, bi dve številki »Našega lista« celi napolnil. Nekatera voščila bo pa le objavil, posebno zato, ker otroci želijo zvedeti, kako je njih striček godoval.

Stričku so voščili...

Najmanjši so prišli najprej. Take ima ljubi Bog in tudi striček najrajši.

Nečakinje smo Tvoje
striček predragi
srčnih častitk
Ti prinesle za god.
Naj te nebo
nam še dolgo ohrani
s cvetjem veselja
natrosi Ti pot!

To ti žele Tvoje najmanjše iz Lichten-
thurna.

Venec duhovni sprejmi prijazno
godovnega dneva veseli spomin.
Dolgo ohrani Te Oče stvarjenja,
Tvoje potovanje srečno naj bo!
Sprejmi striček te besede mile,
ki so v ljubezni se rodile.
Sprejmi jih za veseli god.

To ti želi Tvoja nečakinja Zinka Mlakar-
jeva, Domžale.

Za veseli god želiva jaz in mamica vse
najboljše. Bog živi strička Matička se mno-
go let! Za pogančke pošiljam 20 Din, za
strička bom pa v soboto še prav posebno
lepo molil.

Sreče prijazne naj solnce Ti sveti
Bog Ti daj še dolgo živeti.
Gospodov angel naj te vodi,
življenja dolgo vrsto let.
Povsod naj zvesto s Tabo hodi
po sužnih potih skoz ta svet.

»Naš list« še vedno najraje čitava in po-
zdravljava dragega strička Lojzek in Vinko
Lavrinc, Peče.

*

Že več mesecev se pripravljamo na Vaš
god, ki nam je tako drag. Mnogokrat smo
pohitele v jutranjih urah k Evharističnemu
in tam pri angeljski mizi prosile za Vas in
Vaš uspeh na misijonskem polju. In danes
na Vaš god, Vam poklanjamo ta duhovni
šopek in cvetje kot simbol naše hvaležnosti.

Svetih maš 71, sv. obhajil 55, rožnih ven-
cev 14, obiskov Najsvet. 67, križevih pot-
ov 8 i. t. d.

Bog bodi Vaše plačilo!

Vedno Vam vdane: Nada Mimi, Slava
Ljubljana.

*

Najlepše pozdrave: Valter Gajšek, Celje.
Dobri striček! Še na mnoga leta sreče in
veselja Ti želita iz srca

Francka in Mihelca Rosulnik, Šinkovturn.

*

Koliko prošelj k nebu gor se vije,
ko dan godovni Tvoj prisije!
Naj čuva Bog te v zdravju, sreči,
Ti da naj poznih let doseči!

Te pozdravljajo Emica, Katica, Mihelca
Andrejka, Zagorica.

*

O dobri striček Matiček,
in prelepi Tvoj koticček!

Ker nas zabavaš lepo
Bog naj Ti plača za to!
A, ker danes svoj god imaš
in si obljubil, da boš prijatelj naš,
naj Ti vedno rožice cvetó
in ptički najslajše pojó!
A, ko se boš ločil od nas
naj Ti angelčki krajšajo čas!
In tudi črni zamorčki se Ti bodo zahvalili,
ker s Tvojo pomočjo so dušice svoje umili.

Iskrene pozdrave Ti pošiljajo: Nečakinje
II. a mešč. šole v Lichtenhurnu.

*

Zamorski Matiček častita. (Opomba: Stri-
ček je pred tremi leti z darovi, nabranimi od
nečakov in nečakinj, odkupil zamorčka, ga

dal krstiti na ime Matiček, mu je kupil
hlače in obleko. — (Poglejte »Naš list« 1931)

Tudi jaz zamorski Matiček pridem danes
k Tebi častitat in se Ti zahvalit za luč sv.
vere. Ne moreš si misliti, kako sem srečen.
Moji beli slovenski bratci in sestrice, ki so
me s svojimi darovi odkupili in dali krstiti
naj bodo zagotovljeni, da za nje in za Tebe
vsak dan molim. Saj veš, striček, kje je
dežela Kongo. Tam v osrčju Afrike. Tam
sem jaz doma. Povem Ti pa še to, da sta
prišla pred božičem sem k nam dva slo-
venska misijonarja, brata Anton in Marcel
in sta mi pripovedovala, da si ju Ti, stri-
ček, tam v slovenskih Grobljah vzgajal in
navduševal za misijone. Ljubi Bog Ti bo-

di za to plačnik! Pošlji nam še več takih
gorečih misijonarjev! Ali pa veš kaj, stri-
ček? Pridi Ti sam k nam! Z velikim ve-
seljem Te bomo sprejeli in Te ravno tako
radi imeli, kot Te imajo naši slovenski brat-
ci in sestrice tam v »Otroškim koticčku«.
Ali prideš? Pridi! Nesrečni kličejo Ti brat-
ci: »Prinesi nam luči! Oj luči krščanske!«

Zahvala

Vsem svojim nečakom in nečakinjam se
striček najlepše zahvaljuje za častitke, mo-
litve in duhovne darove. Kakor je striček
obljubil, tako je tudi storil. Na svoj god
je daroval za vse svoje mlade prijatelje in
za vse, ki so se ga spominjali, sveto mašo.

Črni deček — apostol.

(Piše mis. brat Anton, Kongo, Afrika.)

Tu pri nas je še veliko zamorskih vasi
v notranjosti dežele, ki so še nepoznane in
nepristopne. Le slučajno odkrije misijonar
na svojem potovanju tako vas. Pa kaj po-
maga, ko pa ti divjaki pri prihodu misijo-
narjevem zbežijo v gozd in se povečini ne
povrnejo nazaj. Misijonar se mora s svojimi
spremljevalci potruditi, da ujame kakega
dečka, ki se pri ljubeznivem ravnanju kaj
kmalu privadi misijonarja. Tega dečka po-
šlje potem misijonar čez pol leta — seveda

še nekrščenega nazaj k zamorcem in ponavadi tak deček čez par dni potem pripelje poglavarja in več mož na misijonsko postajo na ogled. Ravno včeraj smo imeli tu tak obisk zamorskih veljakov. Razen dečka, kateremu smo že poprej dali zasilno obleko, so prišli vsi tako, kakor jih je Bog ustvaril. Najpoprej smo jih obdarovali s hlačami. Kajpada smo morali vsakega najpoprej poučiti, kako se taka reč obleče, to se pravi obleči smo ga morali sami. Potem pa pride ogledovanje misijonske postaje in cerkvice. Zamorci so sila radovedni in hočejo vse vedeti. Prepričani so, da so beli ljudje bitja iz drugega sveta. Ne morete si predstavljati, kako zanimiv je tak obisk. Deček, ki je pripeljal svoje rojake na obisk je bil še o Božiču pri nas. Pred Novim letom je odšel na željo misijonarja domov, da pove, kako je tu. Sedaj hoče na vsak način ostati pri nas in ž njim še drugih 12 dečkov iz istega rodu. Pripravljali se bodo na sv. krst in obiskovali misijonsko šolo. Dva, ki sta že okoli 17 let stara, pa se bosta učila mizarске obrti. Poglavar se je pa danes vrnil domov in z njim je šel en katehist, ki bo poučeval celo vas. Čez dobri dve leti bo tekla krstna voda čez njih glave.

Hlače in srajce za zamorčke.

(Piše mis. brat Anton, Kongo, Afrika.)

Ozemlje naše misijonske postaje je tako veliko kakor cela Slovenija. Veliko te zemlje je še pragozd, popolnoma neznan, a mestoma vendar obljuden. Pošiljam Vam sliko otrok, ki so še pogani. Misijonar jih je nabral potikajoče se po gozdu kakor zverine. Z vsake misijonske poti jih prižene nekaj, seveda v sami Adamovi obleki. Tako se jih je nabralo tekom tveh let že čez 80 in vse te reveže mora misijon oskrbeti. Za hrano sicer ni sile, ker raste tu obilo manjoka (neke vrste krompir), pa tudi precej divjačine je tu. Če hočemo jesti sveže meso, puško na ramo in hajdi na lov. — Največja skrb s temi otroci je obleka. Sicer ne potrebujejo veliko. Kratke hlače in če hočejo nobel biti, še majico povrh. Dolgih hlač nobeden ne mara. Četudi jih dobi, jih ob prvi priliki odreže. Naš misijonski predstojnik me je prosil naj pišem v Slovenijo, če bi bilo mogoče dobiti kaj obleke za te revčke. Za veliko noč bodo krščeni. Prosim vas, priporočite blagim dobrotnikom in dobrotnicam to zadevo. Ne morete si predstavljati, kakšno veselje jim boste naredili in otroška molitev bo za Vas vse prosila blagoslova. Hlače kratke naj bodo iz takega blaga, da se dajo oprati, majice pa mornari-

ške ali vsaj s kratkimi rokavi. Danes sem otrokom povedal, da bom pisal tja daleč, kjer so beli ljudje in bom zanje prosil hlač in srajc. Ko bi vi videli, kak halo je bil. Vsak je prosil: »Ngaj engela a; a ngai ndeko mondele!« »Ne pozabi mene, moj beli brat!«

Rudolf Smersu:

NAŠA PROSVETA

Slovensko katoliško organizirano življenje se je pojavilo in se še javlja v prosvetnih društvih. Iz te šole so izšli vsi veliki slovenski možje. Za svojo visoko kulturno stopnjo se ima slovenski narod zahvaliti naši katoliški prosveti. Katoliška prosveta je bila tisto, ki je našemu ljudstvu odprla oči, da se je zavedlo vsega svojega bistva, da je vrglo raz sebe vse verige in vse sponse, in da je krepko obračunalo z vsemi svojimi zunanjimi in notranjimi sovražniki. Katoliška prosveta ima nemalo zaslug pri tem, da se je osvobodil naš kmet iz rok liberalnih oderuhov.

Ali je danes čas, da se naša slovenska katoliška prosveta vsede na svoje lavorike in z zadovoljstvom opazuje to ogromno delo?

Nikakor ne! Naša prosveta ni prišla niti do polovice svoje poti. Čaka jo še ogromno dela. Čakajo jo novi problemi našega kmeta in našega delavca. **Katoliška prosveta mora rešiti socialno vprašanje slovenskega človeka, mora postati slovenska katoliška socialna prosveta.**

Poglavitno delo naše prosvete odslej ne bo obstajalo več samo v prosvetnem domu, ampak tudi: v tovarni, v rudniku, na polju, v zadrugi, v delavnici in v pisarni. Ponavljamo, kar je nekje zapisano: »Prosvetni domovi niso zavetišča za rešene, ampak velike vojaške pisarne, kjer se delajo načrti za ofenzive na življenjski fronti. Prosvetni domovi niso zidovi, za katere se skrivamo pred viharji življenja, ampak delavnice, v katerih se okrepi-mo, da bomo prenašali viharje. Prosvetni domovi niso pristanišča, kamor se zatekajo razbite ladje, ampak luke, iz katerih gredo rešilni čolni ven na morje, da pomagajo tistim, ki se potaplajo.«

Pred nove naloge smo torej postavljeni. In kakor so naši predniki svojo

Otroci, ali boste tudi vi kaj pripomogli k temu, da bomo črnim bratcem kupili hlače in srajčke, črnim sestricam pa krilca? Darove zanje, sprejema striček. Najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Zbirajte in tudi pišite stričku, kaj in kako ste zbirali, striček bo vse objavil.

nalogo zadovoljivo rešili, tako je sedaj na nas, da rešimo in ubranimo to, kar od nas zahteva sodobni čas.

Še se bo po naših društvih gojil šport in še gojila dramatika in petje in se bodo prirejali prosvetni večeri, sestanki, debatni večeri in govorniške vaje, toda vse to kot vodstvo in šola za bodoče težke dneve, ko bo morala katoliška prosveta rešiti prevažna socialna vprašanja, ko bo treba kmet-skemu stanu priboriti to, kar mu gre in ravno tako ustvariti delavskemu stanu tiste delovne pogoje, ki mu grejo kot bitju, ustvarjenemu po božji podobi. (»Kres« 1934. 1—2)

*

Že nekaj časa napovedana »Založba ljudskih iger« v Kranju je začela s svojim delom. Izšla je prva številka njenega mesečnika, ki je posvečena eni osrednji misli: Katoliškemu odru. Praktični del obsega rubrike: Kaj naj igramo, Igravec sam s seboj, Kaj se igra. Pokret, ki nadaljuje lanske »Ljudske igre« Misijonske tiskarne, se stavlja izrazito v službo Katoliške akcije in hoče preusmeriti delo naših ljud. odrov. Hkrati je izšel »Slovenski Pasijon«. Cena za list in štiri igre 60 Din.—

Specerijsko blago, steklo
porcelan, železo
cement in
umetna
gno-
jila

JOS. SENICA
:: **DOMŽALE** ::
podr. Moste pri Kom.
Najnižje cene!

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

registrovana zadruga z neomejeno zavezo. — Vlastni hiši **ŠUTNA 22** (blizu postaje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.